

Kemusi ry

Keski-Suomen munuais- ja maksayhdistys

JÄSENLEHTI

2 / 2024

www.kemusi.fi

kemusiry@outlook.com

facebook.com/KEMUSIry

[kemusi_ry](https://www.instagram.com/kemusi_ry)

Tervehdin sinua

Yhdistyksemme jäsen ja moni teistä ihan ystävä ja tuttuakin jo on. Olemme saaneet viettää kauniin pitkän kesän. Joillekin, jos ilmasto-olosuhteet ovat olleet heikot, niin on ollut liiankin ahdistavan kuumaa. Vaan milloinkas tuo sää kaikkien mielestä on koskaan sopivaa.

Maailmalla kuohuu ja jo pitkä sodan todellisuus Euroopassakin luo tuhoa ja hajaannusta. Oman maamme korkeimmat valitut päättäjät ajavat arkeamme alas ja sairaiden, sekä apua tarvitsevien elämä pistetään tosi ahtaalle. Lääkkeet ja kaikki maksut nousee. Samalla karsitaan palveluja, sekä pienennetään korvattavuuksia. Nyt, kun yhdistyksiä tarvittaisiin, niin niidenkin toimintaedellytyksiä leikataan. Tekee sanoa ruma sana, niin kuin se sanotaan.

Vaan periksin me emme anna, vaan pyrimme tekemään parhaamme, niin yhdistyksissä, kuin liitossakin. Siihen tarvitsemme teitä jäseniämme. Tulkaa mukaan voimavarojenne mukaan, tilaisuuksiin, joista tässäkin jäsenlehdessä kerrotaan, tai pitäkää muuten yhteyttä. Liiton väki on myös meitä jäseniä varten ja heillä paljon tietoa.

Elinehto lehti kannattaa lukea tarkkaan ja myös tutkia kurssit, mitä on. Yksin, ei kannata murehtia, sen kokemuksesta itsekkin tiedän. Jo toiselle samantapaista kokeneelle puhuminen helpottaa niitä möykkyjä tuolla rinnan tuntumassa, sitä on vertaistuki, muutenkin etsiä juttukaveria, höpötykseuraa, ulkoilu ja kahviporukkaa. Meidän on yhdistyksessäkkin kehitettävä ihan niitä entisen kaltaisia kohtaamisen tapoja, sillä tuo hiton korona aika teki paljon pahaa ja ihmisten eriytyminen edelleen jatkuu.

Tule siis mukaan, soita ja pidä yhteyttä. Äänekoskella Lean kanssa kerhoa aloiteltiin pitkästä ajasta ja sen tarve koettiin ihan kouriintuntuvasti. "Ihminen tarvitsee ihmistä", sanoi Tabermannkin. Myös kaikesta kiukusta, millä minäkin juttuni aloitin, huolimatta. Etsitään niitä ilon ja positiivisuuden puolia elämästä. Ja olen varma, kyllä niitä on.

Uskalla itse aloittaa keskusteluja kutsu ystävä, tai naapuri kylään. Tai piipahda itse. Siten jaksaa, ja ne pahat ja kivut (lääkkeiden lisäksi) ja potutukset hellittää. Toivon voimia, rohkeutta ja läheisten, sekä ystävien henkistä ja fyysistä kosketusta.

Maija Piitulainen
KEMUSI ry hallituksen jäsen
040 750 3950

Tapahtunutta

Kevätretkemme Kuopioon 25.5.2024

Yhdistyksemme suuntasi tänä vuonna Kuopioon, jossa vierailimme opastetuin kierroksin Riisa-ortodoksimuseossa, nautimme kahvit torilla. Kunnes Kallaveden aallot liplattelivat risteilyn merkeissä yhdessä Pohjois- Savon munuais- ja maksayhdistyksen kanssa lounasta nauttien.

Vapaa- ehtoisten kiitos lounas Äänekosken alueen Pieni Ele- keräyksen lipasvahdeille yhdistyksemme eteen.

Suolahdessa Wanhassa- Keiteleessä kokoontui Äänekosken kaupungin alueen Pieni- Ele keräys porukka kiitos hetkeen. Hyvin mielin ja makein suin sieltä kotiin lähdettiin. Jokainen lupasi olla mukana myös kevään kunta ja alue vaaleissa. Kokoon kutsujana oli Maija ja iloinen asia, että mukaan saatiin myös yhdistyksen puheenjohtaja Tarja.

Tulevia tapahtumia

1.10.2024 Kirjallisuuspiirin tapaaminen verkossa 18:00- 19:30

Liiton verkkovertaisten kirjallisuuspiiri on kaikille jäsenille avoin lukemisen ja kirjallisuuden ystävien keskusteluryhmä. Mukaan ovat aina tervetulleita myös uudet ihmiset. Mikäli kiinnostuit, ota yhteyttä liiton työntekijään Raisa Tasantoon raisa.tasanto@muma.fi

10.10.2024 klo 18:00 – 19:00

Maksasairauksia sairastavien vertaistreffit verkossa (teams)

10.10.2024

Matka halki Mataran, toimistomme auki 12:00 – 16:00 tule juttelemaan kanssamme

5.10,-12.10.2024 Elinluovutusviikko

Elinluovutusten ja elinsiirtojen teemaviikolla jaetaan tietoa elinluovutuksista sekä elinluovutuskortteja. Viikon aikana järjestetään tapahtumia ja tempauksia ympäri Suomea. Vapaaehtoiset jalkautuvat jakamaan elinluovutuskortteja useilla paikkakunnilla.

12.10.2024 Taidepaja Jyväskylän kirjasto

Maalataan kaksi taulua taiteilijapari Johanna Juvosen ja Biagio Rosan johdolla osana Elinsiirtoviikon kampanjaviikkoa. Kaikille avoin tapahtuma

13.10.2024 klo 11:00

Kirkkopyhä Jyväskylän Kuokkalan kirkossa, elinluovutusviikon tapahtuma, Kemusi ry mukana.

15.10.2024 klo 18:00 – 19:15 Läheisten verkkotapaaminen

Tule mukaan tapaamaan toisia sairastuneen läheisiä. Koulutetun läheisten vertaistukijan ja muiden osallistujien kanssa kanssa pääset vaihtamaan kokemuksia, vinkkejä ja tietoa. Mukana on läheisten vertaistukija Antti Juujärvi ja liitosta Raisa Tasanto.

<https://muma.fi/kurssit-ja-tapahtumat/laheisten-verkkotapaaminen/>

27.10.2024

TITU-päivä, eli TIETOA & TUKEA- päivä järjestetään lokakuussa, tarkemmat tiedot julkaistaan myöhemmin, Päivä pitää sisällään, tietoa ravitsemuksesta, edunvalvonta asioista, sekä vertaistukea, kahvituksen keran! Seuraathan postiasi lokakuun aikana!!

29.10.2024

Maailman PSC-päivä

30.10.2024 klo 17:30 - 18:30

Kevyempää evästä, sadonkorjuun helmiä etänä kokaten (verkkokoulutus) Lisätietoja Munuais- ja maksaliitolta Tarja Teitto-Tuckett 040 5240 683

5.11.2024 klo 17:30 – 19:00

Munuaissairautta sairastavien vertaistreffit verkossa (teams)

23.11.2024 klo 14:00 - 17:00

Yhdistyksemme pikkujoulut järjestetään Hotelli Albassa Jyväskylässä. Tarjolla maittava jouluruoka. Omavastuu jäseneltä 20€, Ei- jäseneltä 46€ lapset alle 12 vuotiaat 23€ ilmoittautumiset Jonille osoitteeseen joni.jatkonen@outlook.com tai txt. 0408316173 16.11.2024 mennessä! Maksut 16.11.2024 mennessä yhdistyksemme tilille FI 11 5290 02400 84002 Maksaessasi muista kirjoittaa viestikenttään Pikkujoulu 2024 ja Nimi & Sukunimi

26.11.2024

Kevyempää evästä, sadonkorjuun helmiä etänä kokaten (verkkokoulutus) Lisätietoja Munuais- ja maksaliitolta Tarja Teitto-Tuckett 040 5240 683

30.11.2024 Hippoksen joulumarkkinat Jyväskylässä

Vapaaehtoisia tarvitaan, mikäli olet kiinnostunut lähtemään mukaan, ole yhteydessä Tarjaan

3.12.2024 17:30 – 19:00

Munuaissairautta sairastavien vertaistreffit verkossa (teams)

12.12.2024 klo 18:00 – 19:00

Maksasairauksia sairastavien vertaistreffit verkossa (teams)

Etsitään innokkaita Pieni-Ele keräykseen lipasvahteja ensi kevään kuntavaaleihin. Mikäli olet kiinnostunut ota yhteyttä osoitteeseen kemusiry@outlook.com

MATARAN MARKKINAT
la 28.9.2024 klo 17-22

Mataran Markkinat on kaikille avoin ja maksuton, syysillan tunnelmallinen tapahtuma Tourulassa. Tervetuloa!

OHJELMA (muutokset mahdollisia)
KLO 17-18 LAULUSTA VOIMAA - YHTEISLAULUTILAISUUS
KLO 17-21 "MINUN VALOANI" LYHTYPAJA
KLO 17-22 PIMÉ CAFÉ
KLO 17-22 JÄRJESTÖJEN PÄIVÄN ETKOT
YHTEISEN HYVÄN TEEMALLA
KLO 17-22 RAVINTOLA FIJE AVOINNA
KLO 17-19 TUUNAUSPAJA
& AURINKOPAJAN AVOIMET OVET
KLO 18-18.30 UKEKLUBI
KLO 18.30-22 MAAILMAN MIELENTERVEYSPÄIVÄN ETKOT
KLO 19-22 GARAGE-BAARI JA DISCOKOPPI
KLO 19-19.30 HENKKA JA AATOS DUO
KLO 18-20 JÄTTISAIPPUAKUPLIA
KLO 20-20.30 HENKKA JA AATOS DUO
KLO 20.30-21.30 BINGO

MARKKINA-ALUEEN KOJUT
AVOINNA KOKO ILLAN KLO 17-22

Lääkekorvausten alkuomavastuun korottaminen rasittaisi sairastuneiden taloutta ja vaarantaisi lääkehoidon

Hallitus esittää lääkekorvausten alkuomavastuun korottamista 70 euroon ja sidottavaksi kansaneläkeindeksiin. Liitto on antanut lausunnon, jossa se vastustaa ehdotettuja muutoksia.

Hallitus on esittänyt sairausvakuutuslakiin muutoksia, joiden tavoitteena on pienentää lääkekorvausmenoja. Hallitus on ehdottanut yhdeksi säästökeinoksi lääkekorvausten alkuomavastuun korottamista ja sitomista kansaneläkeindeksiin. Kansaneläkeindeksiin sitominen tarkoittaisi sitä, että elämisen yleisen hintatason noustessa myös kansaneläkeindeksi kasvaisi, mikä nostaisi alkuomavastuun määrää.

Liitto katsoo, että esitetyt muutokset tarkoittaisivat useille pitkäaikaissairautta sairastaville kohtuutonta taloudellista lisärasitusta. Lääkekatto, matkakatto ja terveydenhuollon maksukatto nollautuvat vuoden vaihteessa, minkä vuoksi etenkin alkuvuosi on haastavaa aikaa sairastuneille. Osa sairastavista on pienituloisia, joille jo lääkkeiden nykyinen 50 euron alkuomavastuu on suuri menoerä. Lisäksi heillä voi olla käytössään lääkärin määräämiä lääkkeitä ja ravintoainevalmisteita, jotka eivät ole korvattavia eivätkä siten kerrytä omavastuuosuutta.

Liitto huomauttaa lausunnossaan, että lääke- ja matkakustannusten sekä terveydenhuollon asiakasmaksujen omavastuuosuudet ovat Suomessa eurooppalaisittain korkeita. Potilasjärjestöt ovat jo useiden vuosien ajan vaatineet, että sairastuneiden kokonaismaksutaakkaa pienennettäisiin. Nyt esitetyt muutokset tulisivat lisäämään sairastamisen kustannuksia ja useiden kohdalla johtamaan sairauden hoidon laiminlyöntiin. Jo nyt pitkäaikaissairautta sairastava voi joutua valitsemaan, ostaako lääkkeitä vai ruokaa. Kasvavat elinkustannukset kärjistävät ongelmaa entisestään.

Liitto huomauttaa lausunnossaan, että lääke- ja matkakustannusten sekä terveydenhuollon asiakasmaksujen omavastuuosuudet ovat Suomessa eurooppalaisittain korkeita. Potilasjärjestöt ovat jo useiden vuosien ajan vaatineet, että sairastuneiden kokonaismaksutaakkaa pienennettäisiin. Nyt esitetyt muutokset tulisivat lisäämään sairastamisen kustannuksia ja useiden kohdalla johtamaan sairauden hoidon laiminlyöntiin. Jo nyt pitkäaikaissairautta sairastava voi joutua valitsemaan, ostaako lääkkeitä vai ruokaa. Kasvavat elinkustannukset kärjistävät ongelmaa entisestään.

Uusimman tiedon mukaan hallitus on päättänyt nostaa alkuomavastuun 70€
uutiset 23.9.2024

Liitto vastustaa hallituksen esittämiä korotuksia terveydenhuollon asiakasmaksuihin

Liitto on antanut lausunnon hallituksen esitykseen, jossa ehdotetaan, että asiakasmaksujen enimmäismääriä korotettaisiin perusterveydenhuollossa 22,5 ja erikoissairaanhoidossa 45 prosentilla.

Hallitus esittää muutoksia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevaan asetukseen. Korotukset koskisivat kaikkia asiakasmaksuasetuksessa säädettyjä terveydenhuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen enimmäismääriä erikoissairaanhoidon painottuen. Tällöin esimerkiksi terveyskeskuksen käyntimaksu olisi 28,20 € (nyt 23 €) ja sairaalan poliklinikkamaksu 66,70 € (nyt 46 €). Terveydenhuollon maksukattoon ei esitetä muutoksia.

Liitto toteaa lausunnossaan, että ehdotetut asiakasmaksujen enimmäiseuromäärät tulisivat olemaan kohtuuttomat useille palveluja tarvitsevista. Muutokset tulisivat lisäämään eriarvoisuutta ja siirtämään palvelut entistä useampien potilaiden ulottumattomiin. Osa pienituloisista jättää palveluita käyttämättä tai tinkii ruuasta tai lääkkeistä asiakasmaksujen vuoksi. Tämä ei ole yksilön eikä yhteiskunnan etu. Jos palveluihin ja hoitoon ei hakeuduta oikea-aikaisesti, lisää se terveyssektorin menoja, kun tarve kalliimpiin palveluihin kasvaa. Hoidon viivästyminen aiheuttaa lisäksi inhimillistä kärsimystä sairastuneille.

Liitto korostaa, että asiakasmaksujen kohtuullisuutta tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon, että sairastuneiden taloutta kuormittavat lisäksi lääkeostot ja terveydenhuoltoon tehtyjen matkojen kustannukset sekä jo aiemmin sosiaaliturvaan tehdyt leikkaukset. Näiden ohella lääkärinlausunnoista aiheutuu sairastuneelle vuosittain jopa satojen eurojen kustannukset. Tasasuuruisia terveydenhuollon maksuja on mahdollista korvata perustoimeentulotuella. Kaikki pienituloiset eivät kuitenkaan saa toimeentulotukea. Ulosottoon meni vuonna 2023 noin 440 000 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksua.

Hyvinvointialueella on asiakasmaksulain mukaan mahdollisuus alentaa terveydenhuollon maksuja tai jättää ne perimättä, mikäli niiden periminen vaarantaa asiakkaan toimeentulon. Maksun alentamisen tai perimättä jättämisen tulisi olla ensisijaista toimeentulotuen hakemiseen nähden. Suurin osa hyvinvointialueista on kuitenkin päättänyt, että tasasuuruisia terveydenhuollon maksuja ei alenneta tai jätetä perimättä, minkä vuoksi lain tarjoamasta mahdollisuudesta ei ole apua henkilölle, joka ei selviydy esimerkiksi poliklinikkamaksusta. Liitto ehdottaakin, että lakia muutettaisiin siten, että se olisi hyvinvointialueita velvoittava.

Eri tukimuotoja sairauden tueksi

Sairauden kulku, päivittäisistä toiminnoista selviytyminen ja avun tarve vaihtelevat yksilöllisesti. Sosiaaliturva on laaja ja usein myös vaikeaselkoinen kokonaisuus. Sosiaaliturva-asioissa kannattaa tarvittaessa kääntyä asiantuntijoiden puoleen.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuki turvaa toimeentulon silloin, kun toimeentuloa ei voi saada millään muulla tavalla. Toimeentulotukea voi saada henkilö tai perhe, jonka tulot tai varat eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin.

Omaishoidontuki

Omaishoitaja on henkilö, joka pitää huolta perheenjäsenestään tai muusta läheisestään, joka ei sairauden, vammaisuuden tai muun hoivan tarpeen johdosta selviydy arjesta omatoimisesti.

Vammaispalvelut

Hyvinvointialue järjestää palveluja ja tukitoimia vammaisuuden tai sairauden perusteella. Palveluiden tavoitteena on poistaa vammaisuudesta tai sairaudesta johtuvia esteitä ja haittoja.

Arvonlisäveroton kotipalvelu

Iän karttuessa tai sairastuessa toimintakyvyn rajoitteet voivat vaikeuttaa kotona selviytymistä. Mikäli tarvitsemiaan palveluja ei saa hyvinvointialueelta, niitä on mahdollista ostaa arvonlisäverottomasti.

Liikkumisesteisen pysäköintitunnus

Pysäköintitunnuksen voi saada henkilö, jolla on sellainen vamma, joka täyttää ehdot pysäköintiluvan myöntämiseen. Lääkäri arvioi, täytyvätkö ehdot luvan myöntämiselle.

Elävänluovuttajan sosiaaliturva

Henkilö, joka luovuttaa munuaisen toiselle henkilölle, voi saada korvausta mahdollisesta ansionmenetyksestä ja matkakustannuksista.

Vertaistukijoita tarvitaan ja tarve niille on suuri

-Vertaistuki auttaa selviytymään sairauden eri vaiheissa. Vertaistukija on kokenut saman sairauden ja hän on valmis kuuntelemaan ja jakamaan kokemuksia. Liitto kouluttaa ja välittää vertaistukijoita.

- Vertaistuki auttaa munuais- ja maksasairauteen sairastuneita, elinsiirron saaneita ja heidän perheitään selviytymään sairauden eri vaiheissa. Vertaistuki on kokemusten jakamista, kertomista ja kuuntelemista.

Vapaaehtoisuus – jokainen tulee mukaan toimintaan vapaaehtoisesti ja päättää itse, kuinka paljon aikaansa toimintaan käyttää.

Luottamuksellisuus – vertaistukitoiminnan osapuolet ovat vaitiolovelvollisia. Toiminnassa saatuja tietoja ei levitellä asiaankuulumattomasti. Ongelmalliset tilanteet ratkaistaan ammattilaisten avustuksella.

Luotettavuus – vertaistukitoiminnan osapuolet sitoutuvat sovittuihin asioihin sovitulla ajalla. Omien voimavarojen ja ajankäytön tunnistaminen antavat toiminnalle oikeat puitteet.

Tasa-arvoisuus – jokainen vertaistukitoimintaan osallistuva on samanarvoinen, kukin omana itsenään.

Puolueettomuus – kenenkään puolelle ei asetuta vaan ollaan neutraali ja tasapuolinen kuuntelija ja auttaja.

Ei ammattimaisuus – tavallisen ihmisen tiedot ja taidot riittävät. Vertaistukitoiminta täydentää ammattilaisten tekemää työtä. Vertaistukijaksi ryhtyvät koulutetaan tähän toimintaan. He saavat jatkossa lisäkoulutusta ja ohjausta työssään.

Palkattomuus – työstä ei makseta palkkaa. Toiminnasta aiheutuneita kuluja voidaan korvata, jos oma yhdistys niin päättää. Palkka tästä työstä on hyvää mieltä, tarpeellisuuden tunnetta ja mielekästä tekemistä.

Uskonnollisia ja poliittisia asioita ei tuoda mukaan toimintaan.

Vertaistukisuhde on vuorovaikutusta selkeimmillään. Ihmiset ovat erilaisia ja tuovat näihin tilanteisiin oman persoonansa, jolle on annettava tilansa. Ensimmäinen kohtaaminen on ainutlaatuinen ja tärkeä, joten siihen kannattaa panostaa. Ystävällisyys, rauhallisuus ja kärsivällisyys luovat pohjan luottamukselle ja luotettavuudelle.

Vertaistukitoiminta on vapaaehtoista lähimmäisen auttamista. Tavoitteena on auttaa munuais- ja maksasairaita, elinsiirron saaneita ja heidän perheitään selviytymään sairauden eri vaiheissa. Vertaistukija on kokenut elämässään samoja asioita kuin tuettava. Vertaistukisuhde täydentää terveydenhuollon ja läheisten sekä ystävien antamaa

ensisijaista apua. Se on tasavertaista ja luottamuksellista kumppanuutta, jossa molemmat osapuolet ovat tuen antajia ja saajia. Vertaistuksessa on keskeistä kokemuksen jakaminen; sairastuneen ei tarvitse olla yksin uudessa elämäntilanteessa ongelmiansa kanssa.

Lisätietoja vertaistuesta ja koulutuksista antaa liitossa

Hanna Eloranta
050 371 5933
hanna.eloranta@muma.fi

Tarja Teitto-Tuckett
040 524 0683
tarja.teitto-tuckett@muma.fi

Jäsenetuna herkuttelemaan

Kebab House

Kauppakatu 14 Jyväskylä

Jäsenetuna voit käydä nyt nauttimassa lounasta noutopöydästä 8€ /hlö Jyväskylän kauppakadulla sijaitsevassa Kebab Housessa

Alennuksen saat kassalta näyttämällä sähköistä jäsenkorttiamme osoitteesta oma.muma.fi

Sinulta kysytään käyttäjätunnusta, joka on joko sähköpostiosoitteesi tai jäsennumerosi, sekä salasanaa.

Ensimmäisellä kirjautumiskerralla sinun tulee tilata uusi salasana mikäli et ole aiemmin käyttänyt palvelua. Tilaa uusi salasana -linkistä. Salasanan tilaaminen vaatii toimivan sähköpostiosoitteen rekisteristä ja mikäli et pysty tilaamaan uutta salasanaa, ole yhteydessä liittoon

jasenpalvelut@muma.fi.

Jäsenetuna myös Kukkakauppa Marjatta Rynnänen puistokatu 19
40200 Jyväskylä JÄSENALENNUS -10%

Elinsiirrot ja kudossiirrot Suomessa

Elinsiirto on paras, joskus ainoa vaihtoehto, pitkälle edenneen munuais-, maksa-, sydän-, keuhko- tai suolistosairauden hoitoon. Munuaisten toimintaa voidaan korvata dialyysi- eli keinomunuaishoidolla. Sydämen toimintaa voidaan tukea mekaanisella tukilaitteella. Elinsiirto on kuitenkin parempi vaihtoehto ennusteen, elämänlaadun ja kustannusten kannalta.

Elinsiirtojen tulokset ovat Suomessa erinomaisia. Vuoden kuluttua siirteistä toimii yli 90 prosenttia. Suomessa on elinsiirron saaneita, joiden elinsiirre on toiminut jo yli viisikymmentä vuotta. Suomessa elinsiirtoja tehdään tarpeeseen nähden edelleen liian vähän, koska elinsiirtoon sopivista elimistä on jatkuva pula.

Munuaisia on siirretty Suomessa vuodesta 1964 alkaen, maksoja vuodesta 1982, sydämiä vuodesta 1985, keuhkoja vuodesta 1990. Ensimmäinen suolensiirto tehtiin vuonna 2009 ja ensimmäinen yhdistetty haiman- ja munuaissieniirto vuonna 2010. Yhteensä Suomessa on tehty jo yli 12 000 elinsiirtoa. Elinsiirtoleikkaukset on keskitetty valtakunnallisesti Helsingin yliopistolliseen keskussairaalaan Helsinkiin. Elinluovutusleikkaukset aivokuolleilta elinluovuttajilta tehdään keskussairaaloissa ja suuremmissa alueellisissa sairaaloissa elinsiirtokirurgien toimesta.

Kudossiirteitä voidaan käyttää sairauksien, vammojen ja tapaturmien hoitoon. Ne eivät pelasta ihmishenkiä kuten elinsiirrot, mutta nopeuttavat toipumista ja parantavat elämänlaatua. Vuonna 2022 käyttöön toimitettiin Suomessa 377 sarveiskalvosiirrettä, 1398 luu- ja tukikudossiirrettä, 301 amnionkalvosiirrettä ja 451 ihosiirrettä.

Elinsiirtoviikkoa vietetään 5.10- 12.10.2024

**KYLLÄ ELIN-
LUOVUTUKSELLE**

